İKD SUSTURULAMAZ

KADINLARIN SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

SAYI 46 • YIL 4 5 TL AYLIK DERGİ MAYIS 1979

1 MAYIS GELENEĞİ YAŞATILDI

İKD SUSTURULAMAZ

1 Mayıs 1979'a 2 gün kala ilerici, demokratik kadın hareketinin tek temsilcisi İKD'nin bütün çalışmaları durduruldu. Demokrasi güçlerini boğmak için 1 Mayıs üzerine hazırlanan provakasyonun, oyununun bir kanıtı idi bu. İKD'nin çalışmalarının durdurulmasının sorumlusu CHP ağırlıklı hükümettir.

CHP demokratik özgürlükler vaad ederek iktidar olmuş, ama yaptıkları hep söylediklerinin tersi olmuştur. Emperyalistlerle, tekellerle uzlaşarak halkımızdan uzaklaşan CHP ağırlıklı hükümet, demokratik hakları genişletmek bir yana anti-demokratik yasalar çıkarmak girişimleri ile demokrasi güçlerine darbeler indirici duruma düşmüştür. «Özgürlükçü demokrasi» savının da sadece boş bir söz olduğu açıkça anlaşılmıştır.

İKD bugün yalnız Türkiye'de değil, dünya ilerici kadın hareketinde de saygın yeri olan bir örgüttür. Sadece kadın hareketinde de değil, hem içte hem de dışta demokrasi güçleri arasında yerini almış bir örgüttür.

İKD, eylemleriyle, kadınların katkısı olmadan demokrasi savaşımının olamayacağını açıkça kanıtlamıştır. İşçiden, köylüden, emekçiden, öğrenciden, memuruna onbinlerce kadını bağrında toplayan İKD'nin sesi fabrikalardan, mahallelerden, köylere tarlalara kadar yayılmış, yüzbinlere ulaşmıştır.

İKD'yi susturmaya kalkmak, demokrasiye vurmaktır. İKD kadınların toplumda eşit ve saygın bir yere kavuşması için çaba harcamış; fakat aynı zamanda kadınların kurtuluşunun toplumumuzun kurtuluşundan ayrı olmadığı gerçeğinden hareket etmiş, demokrasi savaşımına var gücü ile katılmıştır. Faşist cinayet ve terör odaklarının önüne anaların siperini örmüş, faşist tırmanışa karşı savaşımda yerini almıştır. Tüm halkımızın daha iyi bir yaşam düzeyine kavuşabilmesi için sömürüye karşı toplumsal ilerleme savaşımında öne atılmıştı. Ülkemizin bağımsızlığı için emperyalizme NATO'ya, kölelik anlaşmalarına, üslere karşı çıkmış dünyada kalıcı bir barıştan yana aktif tutum almıştır.

İKD tüm bu savaşımlarında ne yalancı umutlarla halkımızın uyuşukluğa, pasifizme itilmesine göz yummuş, ne de halktan yığınlardan kopuk, maceracı bir politikadan yana olmuştur. Her zaman halkımızın yanında, onun içinde olmuştur. Onun dertleriyle dertlenmiş, dertleri için savaşmıştır. İKD, yolunu işçi sınıfının yolu, yerini işçi sınıfımızın yanı bellemiştir.

İKD'nin savaşım yolu işte böylesine açıktır. İKD'nin bu sesini susturarak bu gün sıkıyönetimlere sebep olan, evlatlarımızı, ana karnında çocuklarımızı canice öldüren faşistlerin örgütlerini kapatmaya yanaşmamak hangi «özgürlükçü demokraside» yer almaktadır. Hem demokratik örgütleri kapatmak, hem demokrasiden söz etmek mümkün değildir.

Demokrasi yığınlar içindir. Ve yığınlarca korunur. Demokratik örgütleri kapatmak demokrasi savaşımını durduramaz.

İKD bir tabela örgütü değil, yığınsal bir örgüttür. Onun çalışmalarını durdurmakla kadınların demokrasi, barış, bağımsızlık, toplumsal savaşımı engellenemeyecektir. Maya bir kere tutmuştur. Geri döndürülemez.

Kadınlarımızın demokratik haklarına yapılan bu saldırı durdurulmalıdır.

Anti - demokratik uygulamalara derhal son verilmelidir.

İKD üzerindeki baskılar kaldırılmalıdır. Bunlar demokrasiden yana görevlerdir.

İKD'nin ÇALIŞMALARI DURDURULAMAZ.
DEMOKRATİK HAKLAR KISITLANAMAZ.

1 MAYIS GELENEĞİ YAŞATILDI

1 Mayısların yığınsal olarak kutlanması geleneği engellere, baskılara, saldırılara karşı korundu, yaşatıldı. Bu geleneğin yaşatılmasında işçiler emekçilerle birlikte gençlerimizin, kadınlarımızın payı büyük oldu. Halkını yurdunu seven kadınlarımız alanları doldurdular. Başlarında kırmızı çatkıları, göğüslerinde kırmızı karanfilleri kucaklarında çocukları, ellerinde bayrakları ile yürüdüler. Haykırdılar «Faşizme geçit yok, NATO'ya Üslere Hayır, Çocuklarımıza savaşsız, sömürüsüz bir dünya istiyoruz.» diye, 141 - 142 kalksın, demokratik haklar genişletilsin, İKD kapatılamaz, İşsizlik Pahalılığa Son, Eşit İşe Eşit Ücret, Tarlada Tezgahta Doğuma Son» diye. Yürüdüler alanlarda korkmadan yılmadan. Başları dimdik. Kardeşleri kocaları ile elele, birlik olarak.

Gerici - faşist güçler 1 Mayısın yığınsal kutlanması geleneğini kıramadılar. 1978 1 Mayısının görkemli kutlanmasını 1977 1 Mayıs katliamı ile engelleyemeyenler, 1979 1 Mayıs'ında bunu faşizmi tırmandırarak, saldırıları arttırarak önlemeye çalıştılar.

1 Mayıs öncesi demokrasi güçlerinin birliğini yığınsallığını engellemek için türlü provakasyonlara, oyunlara başvurdular. Amaçları 1 Mayıs öncesi ve sonrası bu birliği bölmek, zayıflatmak demokrasi güçlerine daha ağır darbeler indirmekti. Faşist tırmanışa daha da hız kazandırmaktı.

Bu oyunlar yalnızca gerici - faşist güçlerden gelmedi. Bir yandan küçük çıkarlarla demokrasi güçlerinin en geniş birliğini gözardı eden tutumlar 1 Mayıs'ın yığınsal kutlanmasını demokrasi güçlerinin birliğini tehlikeye düşürdü. Provokasyona açık ortam yaratıldı.

Diğer yandan baskı, terör, korku estirilerek sendikalar demokratik dernekler basıldı. Son olarak İKD'nin çalışmaları durduruldu. 1 Mayıs öncesi ve 1 Mayısta fabrikalardan temsilciler götürüldü. Bazı DİSK ve DİSK'e bağlı sendikaların ve sosyalist partilerin temsilcileri gözaltına alındı. Demokratik haklar çiğnendi. Özgürlükler kısıtlandı.

Bu engellemelerin, baskıların sorumlusu CHP ağırlıklı hükümettir. Emperyalizme işbirlikçi burjuvazi ile uzlaşan faşist tırmanışa göz yuman politikasıdır. İnce ufak hesaplarla davranan çevreler de bu politikanın uygulanmasına yardımcı oldular.

Ama oyunlar bozuldu. 1 Mayıs 1979 İzmir'de yığınsal olarak kutlandı. Bu kutlama yığınların örgütlü gücünü bir kere daha kanıtladı. Her engeli kırabilecek, her oyunu bozabilecek bir güç olduğu görüldü. Bu koşullarda demokrasi güçlerinin birliğinin sağlanmasının olanaklı olduğu da açık seçik anlaşıldı. Korku, terör yığınları yıldıramadı.

Bu birlik bugün olanaklı olduğu kadar daha da zorunludur.

Yığınların örgütlülüğü, eylem ve cephe birliği pekiştirilmelidir.

Baskı ve terör durdurulmalı demokratik örgütler açılmalı, faşist örgütler kapatılmalıdır.

Bütün tutuklular serbest bırakılmalıdır.

CHP ağırlıklı hükümet emperyalistlere, işbirlikçi burjuvaziye değil halkımıza dayanmalıdır.

Faşizme geçit vermemenin yolu budur.

Haydi 1 Mayıs 1980'e.

AYIN YORUMU

Faşist tırmanışın, ölümlerin, ekonomik ve politik bunalımların, demokrasi güçlerine, emekçi halkımıza baskıların arttığı bir ayı daha geride bıraktık. Faşist saldırılara karşı önlem almak bir yana, bunlardan söz edilmez oldu. Sadece Nisan ayında 92 kişi öldürüldü.

Hükümetin izlediği ekonomik politika, halkımızın sırtındaki yükü daha da ağırlaştırdı. İMF'den para koparmak için devalüasyon yapıldı. Paranın değeri düşürüldü. Sermayedarların kârları artsın diye sömürü arttırıldı. İşten atılmalar hızlandı. Günden güne, haftadan haftaya herşeye zam yapıldı. İşsizlik, pahalılık, karaborsa, kuyruklar dayanılmaz boyutlara ulaştı. Bunalımın yükünü çeken halkımız, parsayı toplayan para babaları oldu.

Diğer yandan emperyalizm ve işbirlikçi tekellerin güdümündeki gerici-faşist güçlerin hükümeti düşürme girişimleri hızlandı. 6 bağımsız bakan, daha gerici, baskıcı, bağımlı bir politika isteyerek ve 141-142'nin kalkmasına karşı olduklarını açıklayarak hükümete muhtıra verdi. CHP li 3 saylav CHP'den istifa etti. Gerici, faşist partiler meydanlara çıkıp, halkın hoşnutsuzluğunu kullanma, oya çevirme planlarına hız verdi. Tezgâhlanan bu oyunlardan amaç, CHP ağırlıklı hükümeti daha zayıflatıp sağa çekmek, bu yetmezse AP. - CHP koalisyonunu gerçekleştirmek, ya da açık faşist bir dikta getirmekti. CHP yönetimi bu tehdide yine boyun eğdi. Anarşi ve bölücülük bahanesi ile anti-komünist propagandayı yoğunlaştırıp, tekeller ve emperyalizmin istemi doğrultusunda demokratik hak ve özgürlükleri kısıtladı. Faşist tırmanışa, işsizliğe, pahalılığa dur diyen ilerici, demokratik örgütlere aramalar, kapatmalar, tutuklamalarla saldırdı. 1 Mayıs kutlamaları İstanbul ve pek çok ilde yasaklandı. DİSK'e, sınıf sendikalarına karşı baskılar, saldırılar arttı. Gerici, faşist ve Maocular eliyle işçi sınıfı, ilerici demokratik güçler üzerine yeni provakasyonlar, kışkırtmalar düzenlendi. Bu gelişmeler, CHP'nin ve CHP ağırlıklı hükümetin, emperyalizme, tekellere dayanarak sağa kaydıkça kendi kuyusunu da kazdığını, halkımızı faşist tehlikeyle burun buruna getirdiğini bir kez daha doğrulamaktadır.

Bunalımlardan çıkış yolunun, bunalımların yükünü halkımıza değil, aksine halkımızla bütünleşerek, tekellere, para babalarına yüklemek suretiyle açılabileceği görülmektedir. Demokrasinin, demokratik güçlere, demokratik hak ve özgürlüklere saldırılarak savunulamayacağı, eylem ve cephe birliğinin zorunluluğu tarih önünde bir kez daha apaçık ortaya çıkmış bulunmaktadır.

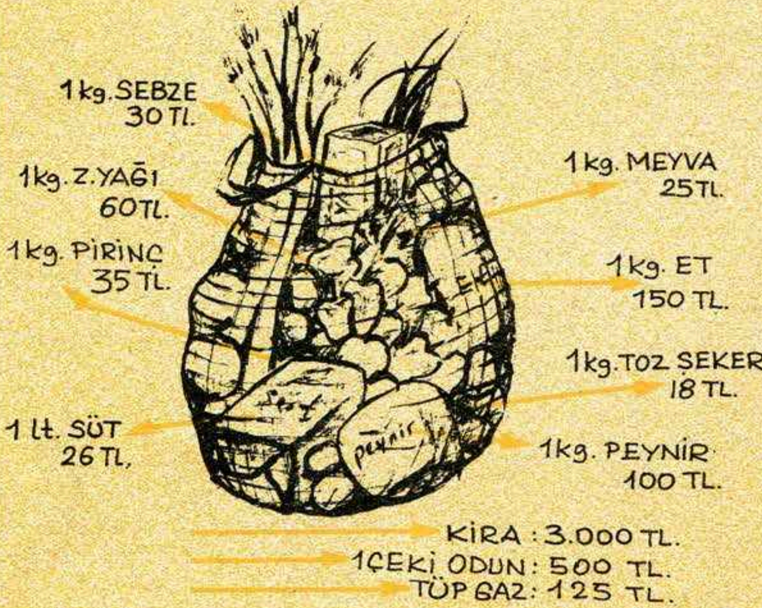
Hücum
GÜN
6 Bağımsız Bakan ültimatom verdi
AP, MSP, MHP ve Altılar görüşlerini açıkladı
DAHA SIKI BİR YÖNETİM İSTENİYOR
...kanlar Kurulu toplantısı elektri...
...TILAR'ın bütün istekleri kabul...
...Ve Ecevit teslim oldu!
...ç CHP Milletvekili istifa etti
...azaldıkça uzuyor
Halk çilesi ile ...ş başa bırakıldı
Hükümetin "Vatandaş başının çaresine ...
Sıkıyönetim, İstanbul'da 1 Mayıs mitingini yasakladı
...Antep, Trabzon, Nazilli ve ...man'da 4 kişi öldürüldü

TÜRK-İŞ GENEL KURULU SONA ERDİ

Türk-İş 11. Genel Kurulu 16 - 23 Nisan tarihleri arasında yapıldı. Genel Başkanlığa sarı - uzlaşmacı listenin adayı Tek Gıda - İş Sendikası genel başkanı İbrahim Denizcier seçildi Ne var ki bu kongrede ilk kez sınıf sendikacılığının sesi güçlü olarak duyuldu. Sosyal Demokrat geçinen kimi sarı - uzlaşmacı sendikacıların gerçek yüzü apaçık ortaya çıktı. Türk-İş'in başına bir kez daha çöreklenmeyi başaran sarı - uzlaşmacı sendikacılık, Türk - İş'te çürüyen ve çökenin son çırpınışıdır. Yükselen ve gelişen ise sınıf sendikacılığıdır. Türk-İş'in son kongresinden çıkan gerçek budur.

YENİ ASGARİ ÜCRET NET 3700 TL.OLDU

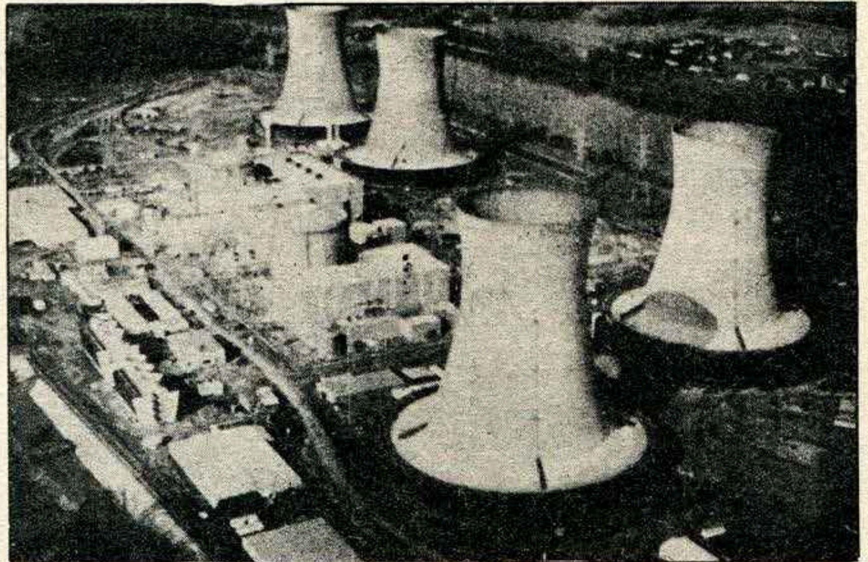
yaşayabilene aşkolsun!..

Asgari ücret tesbit komisyonu asgari ücreti 3.330 TL.'den 5.400 TL.'ye çıkarttı. Ik bakışta büyük gibi görünen bu parayla iki çocuklu bir işçi ailesinin nasıl geçinebileceğini düşünün Zira 5.400 TL. brüt ücrettir. Yani vergi ve sigorta da kesildikten sonra geriye kalan yalnızca 3.700 TL.'dır.

En düşük ortalama kiranın 2.500-3.000 TL. olduğu, avuç içi kadar ekmeğe 4 TL., 1 Kg. Peynire 100, 1 Kg. ete 150 liranın ödendiği ülkemizde, bu ücretle değil bir ailenin, bir kişinin bile geçinmesi olanaksızlaşmıştır. Bu ücret insanların ölmeden yaşamasına yetebilir. Onun dışında asgari ücretle çalışan bir işçinin et-süt yemesi, giyinmesi, ısınması, sosyal yaşamını sürdürebilmesi olanaksızdır.

Günümüz koşullarında insanları sürünerek yaşamaya mahkum eden asgari ücretten vergi kesilmemesi ve net olarak hesaplanması gerekmektedir.

NÜKLEER SANTRALLER ÖLÜM SAÇIYOR

atom santrallerine tepkiler artıyor

Geçtiğimiz Nisan ayında Amerika Birleşik Devletleri'nin Pensilvanya eyaletinde bulunan bir nükleer santral arızalanarak çevresine radyoaktif sızıntı yapmaya başladı. Havaya karışan sızıntı çevre halkını ve kilometrelerce uzaktaki şehirleri ölümle tehdit etmeye başladı. Insanlar panik içinde şehri terketti. Radyolar sürekli olarak halka kapıları, pencereleri kapatarak evlerden çıkmamasını duyuruyordu. O sırada Amerika'da 8 santralin daha her an arızalanabileceği haberi de korkuyu arttırdı. İşte tekellerin insan yaşamını hiçe sayarak sırf kârları uğruna ölüm santrallerini şehirlerin kıyısına kurmalarının sonucu. Bu arada 17 bin Amerikalı bilim adamı atom santrallerinin kapatılmasını isterken dünyanın birçok ülkesinde nükleer enerji santrallerini protesto gösterileri yapıldı.

Tüm dünyanın tepkisini çeken bu nükleer santrallerden Türkiye'de de kurulmak isteniyor. Kömür ve su gibi öz kaynaklarımıza dayanan enerji üretimi yerine insanı ölümle tehdit eden bu santrallerin kurulmasını nükleer santral üreticisi uluslararası tekeller dayatıyor. Bilindiği gibi bu santrallerin üretimi ülkemizde yapılmıyor. Tüm donatımı ve hammaddesi emperyalist ülkelerden alınacak Türkiye'de ilk santral güneyde vüz-binlerce insanımızın yaşadığı Akdeniz kıyısında kurulacak. Civar köylülerinin büyük tepkilerine rağmen ekili alanlara da çok yakın yapılacak olan santral tehlikeli artık maddeleriyle turistik kıyılarımıza da zarar verecek.

Böylece yeni kurulacak nükleer santrallerle ülkemizde insan yaşamı bir kez daha tehlike altına girerken, emperyalizme bağımlılığımız daha da artıyor.

«CHP Ağırlıklı hükümetin Maliye Bakanı Müezzinoğlu «ÜLKEMİZDE BU KADAR İŞSİZ VARKEN KADINLARIN ÇALIŞMASINI TEŞVİK EDEMEYİZ» dedi.

Ev kadınları PARASI OLAN

Bir kadın düşünün gün boyunca evinin kapısından dışarıya zor adım atar. Sabahtan akşama temizlik, bulaşık, yemek, çocuk, misafir diye didinir durur.

Ertesi gün daha ertesi günler de bu böyle sürer gider. Ama sonuç nedir? Bunca emek harca, çalış didin, düşün sonunda elle tutulur kalıcı hiçbir şey yok. Okumaya vakit yok, tiyatro yok, sinema yok, gezmek yok. Kısacası insanı körleştiren her şey var. Ama geliştiren birşey yok.

Diğer yandan hızla artan hayat pahalılığı da kadınlarımızı nefes alamayacak duruma getiriyor. Bu durumda artık kadınlarımız tek bir emekçi maaşıyla idare edilemeyen aile bütçesine katkıda bulunmak, yarınından emin olmadığı için belki emekliliğe hak kazanırım diye gelecek kaygusuyla çalışmak istiyor. Ama nasıl? Her dört emekçiden biri işsizken, bugünkü ekonomik bunalımda işten ilk atılan ve en son alınan kadınlar olurken nasıl iş bulacak?

'Bu sigorta olsa olsa sosyetenin işine yarar,

«Hergün sabah 7.30 - 8.00'de kalkıyorum. Önce kocamı işe gönderiyorum. Sonra çocuğu okula hazırlıyorum. Sonra da ev işleri başlıyor. Bazı gün akşama dek bazen daha az sürer ev işleri. Ama her gün aynı tüketici iş.»

Güllü Nurali söze böyle başladı. 24 yaşında, 1 oğlu var. Ama hayat koşullarının ağırlığı nedeniyle bir daha doğurmak istemiyor. Ev kadınlığı hakkındaki fikirleri de şunlar:

«Ev kadını olmak zor, sıkıcı. Hiç bir geliştirici yanı yok. Hep aynı iş. Ben gene şanslıyım. İKD var. Okuma yazma kurslarına gidiyorum. Derneğe gidiyorum. Mahallede çalışıyorum. Ama diğer kadınlar öyle mi. Iş, iş, iş. Ya da komşu gezme. Ne kitap okuma, ne dünyaya açılma. Yıpranırsın, ihtiyarlarsın da daha mahallenin dışına bile çıkmamış olursun.

— Güllü, bir mesleğin ya da sosyal güvenceh var mı?

— **Mesleğim yok. Ama iyi el işi yaparım. Sosyal güvence ne arar bizde. İşte kocamın maaşı. Başkaca gelir yok. Evimiz de kirada.**

— Peki hiç çalışmayı düşünmedin mi? Kocan işsiz kalsa ne yaparsın?

— **Kocam daha önce işsiz kaldı. Fabrikadan atıldı. O zaman ben yumurta sattım. El işi yaptım. Zor oldu ama idare ettik. Çalışmak istiyorum tabi. Kocam da istiyor. Ama çocuğa kim bakacak? Hadi ona bakacak bulduk diyelim, iş kim verecek? Milyonlarca işsiz var. Aç var. Meslek sahipleri bile iş bulamıyor. Ben nasıl bulayım.?**

— Güllü, geçenlerde bir yasa kanunlaştı. Bir ev kadını olarak istersen sen de emekli olabilirsin. Bağ-Kur'a prim ödeyerek istediğin maaş üzerinden emekli oluyorsun. Sen bu sigortaya katılmak ister miydin?

— **Bu sigortayı biliyorum. Ama tanıdıklarım arasında girecek yok her halde. Zaten bir yararı da yok. Para gene kocalardan kesildikten sonra neye yarar? Devlet madem bir iyilik yaptı tam yapsın. Parayı da o desin. Ya da yeni iş sahaları açsın. Kadınları daha çok eve bağlıyacağına fabrika açsın, kreş açsın. Açsın ki ben de çalışayım. Hem topluma, hem aileme yük olmayayım. Alın terimle emekli olayım.**

Yok. Bu sigorta bize göre değil. Olsa olsa zenginlerin karılarının işine yarar.

— Neden sigorta olamam diyorsun? Ne gibi engel var sence?

— **Biz zaten az gelirliyiz. Kocamdan her ay dünyanın parası vergi diye kesiliyor. Bir de benim için kesilecek. Sonra çoluk çocuk perişan olalım artık.**

Sonra tarladaki kadına sor bakalım. O ne diyecek sana. Kadın zaten iki çuval buğday alıyor. Birini de sigorta pirimi diye devlete verse aç kalırlar aç. Bu sigorta sosyetenin işine yarar. Ve bence güvence değildir.

Sonra aile arasında da anlaşmazlık çıkar. Kadın ısrar etse. İlle de sigorta diye. Adamın hali müsait değilse. Kadın da bilinçsizse gel de laf anlat... Sonra kadın yine tüketici duruma düşüyor. Yine kocasının eline bakıyor. Ve ev kadınlığı bir meslek oluyor?

Evet, Güllü bunları anlattı bize. Artık yoruma gerek var mı?

sigortalanıyor...
EMEKLİ OLACAK

bu kadınlar sigorta primini nasıl ödeyecek

Öte yandan kadınların çalışmak istemesi parababalarını korkutuyor. Onlara göre bu istem işsizliği artırıyor. Yeni iş sahaları açmaktansa kadınları yine dört duvar arasına itmek için çareler düşünüyorlar. Ve sonunda **bir yutturmaca bulunuyor.**

EV KADINLIĞI MESLEK OLUYOR

Bu yutturmacaya göre kadınlarımız çalışmadan emekli olabilecekler. Serbest çalışanlara mahsus sosyal güvenlik kurumu Bağ-Kur kapsamına alınacaklar. Her ay aile bütçesinden kesip ödeyecekleri parayla emekli olacaklar. Yani ev kadınlığı meslek olacak. İlk bakışta cazip görünen, ev kadınlığını **«çekici»** hale getiren bir formül.

Fakat bir noktayı anlamak zor. Zaten büyük ölçüde geleceği güvence altında olanlar mı, yoksa hiç güvencesi olmayanlar mı daha güvenceli olacaklar? Uygulamaya bakılırsa birinciler daha şanslı. Çünkü bu hayat koşullarında bir emekçi ailesinin çocuklarının boğazından kesip sigorta için prim yatırması hiç de kolay olmasa gerek.

Bağ--Kur sigortasından yararlanabilmek için ev kadını 20 yıl, 1200 - 9600 TL. arasında değişen ve iki yılda bir artan, kendi seçeceği bir miktar üzerinden her ay yüzde 15 prim ödeyecek. Ayrıca şu anda geriye doğru (örneğin on yıl) borçlanarak, on yıl sonra emekli olmak da olanaklı. Emekli maaşı en son prim ödenen miktarın yüzde 70'i olarak hesaplanacak. Bu karışık hesabın kısası **bu primleri ödemeye parası yetebilecek olanlar ev kadınları için emeklilik** sigortasından yararlanabilecekler. Kırsal kesimde yaşayan ve gelir düzeyleri çok düşük köylü kadınlarımız için ise bu emekliliğin düşünülemeyeceği açık.

BU PARALAR KİMİN CEBİNE GİRECEK?

Bugüne kadar, sosyal güvenlik ya da 'yardımlaşma' adı altında kesilen primlerin, SSK primleri, Emekli Sandığı kesintileri, MEYAK kesintilerinin, özel sermayeye milyonlarca liralık kredi sağlamak için kullanıldığını gazetelerden okuyoruz. Tüm sermayecilerin «taze para» diye feryad ettikleri günümüzde, ev kadınlarının emeklilik primlerinin, özel kesime kredi diye dağıtılacağını tahmin etmek zor değil.

ALDATMACALARA SON

Biz emekçi eşleri, emekçiler, tüm ilerici kadınlar olarak, aldatmacalara son diyoruz. Hükümeti, her çalışabilecek olana iş bulmaya çağırıyoruz. Çalışanların emeklilik maaşlarının, insanca yaşamaya yetecek bir düzeye çıkartılmasını istiyoruz. Çalışmayanlara, yine yeterli düzeylerde sakatlık ve ihtiyarlık sigortası sağlansın diyoruz. Tarım kesimindeki emekçiler de iş yasası kapsamına alınarak sosyal sigortalardan yararlandırılsın diyoruz.

27 MAYIS'TAN GERİYE NE KALDI ?

27 Mayıs 1960 hareketi işçi sınıfının, halk yığınlarının ve öteki ilerici yurtsever güçlerin direnişinin birikimine dayandı. Ordu eliyle Demokrat Parti hükümeti devrildi. Demokrat Partı kapatıldı, kimi yöneticileri asıldı. Yeni bir Anayasa yapıldı. 1961'de kabul edilen bu Anayasa o güne dek varolan Anayasaların en demokratiği idi. DP yönetimine karşı direnen güçlerin kendini toparlama ve örgütlenmesine uygun bir ortam doğdu. İşçi sınıfı ekonomik sosyal alanda yığınsal çıkışlar yaptı. Grev ve toplu sözleşme hakkını aldı. Legal sosyalist bir parti, Türkiye İşçi Partisi kuruldu.

27 Mayıs hareketi burjuvazinin bir hareketiydi. Bu nedenle daha ilk günden yeni yönetim NATO'ya CENTO'ya bağlıyız dedi. Ülkedeki Amerikan üslerine, uluslararası tekellerin ve yerli işbirlikçilerin çıkarlarına dokunmadı. Köklü bir toprak reformu yapmadı. Varolan antidemokratik yasalar 141, 142 olduğu gibi kaldı. Hatta yenileri çıktı. Anayasanın demokratik yönleri yeni çıkarılan bu yasalarla, genelgelerle iyice işlemez hale geldi. Budandı.

Şimdilerde ise Demokrat Partinin mirasçısı olduğunu açıkça ilan eden Adalet Partisi genel başkanı Süleyman Demirel Anayasayı değiştireceğini ilan ediyor. Demokrat Partinin başı Celal Bayar, eski Cumhurbaşkanı olarak itibar görüyor ortalıkta dolaşıp anti-komünist, halk düşmanı görüşlerini yazıyor, söylüyor.

Gerici güçler bugün de faşist bir diktaya gitmek özlemi içindeler.

Ancak 27 Mayıstan bu yana köprülerin altından çok sular aktı.

Başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi yığınların savaşımı genişledi, hız kazandı.

Anti emperyalist, anti-tekel ve demokratik hareket kök saldı gelişti. Halkımız işçi sınıfımızın öncülüğünde ileri demokratik bir düzeni gerçekleştirmek için daha da elverişli olanaklara kavuştu.

kadınlar eşit haklara kavuşuyorlar

Angola Kadın Örgütü üyesi Ruth Neto ile röportaj

Birkaç ay önce MPLA'nın ilk kongresi yapıldı. Kongrede alınan kararlar doğrultusundaki çalışmaların, toplum içindeki yerleri, eğitimleri açısından, Angola kadınları için anlamı nedir?

— Düşmanlarımızın tüm güçleriyle engellemeye çalışmalarına rağmen bu kongre halkımız için önemli bir olaydı.

Kuruluştan beri örgütümüzün başta gelen hedeflerinden biri özgür bir toplumda kadınlara eşit hakların sağlanması olmuştur. Hükümetimiz ve MPLA kadınların 'toplumda eşitlik' hedeflerine varmalarına yardım etmiştir. Bugün kadınlar yetenekleri ölçüsünde her alanda görev alabilirler. Örneğin İç Ticaret Bakanı yardımcısı bir kadındır.

Bugünkü eğitim olanakları ne durumdadır?

— Bugün kadınlar da dahil tüm Angola halkı kendilerini eğitme olanağına sahiptir. Bağımsızlığımızı kazandığımız zaman nüfusun % 85'i okuma-yazma bilmiyordu. Ve bunların çoğunluğu kadındı. O zamandan beri onlara okuma yazma öğrenme olanakları sağlamak için olağanüstü çabalar sarfedildi. Örgütümüz kadınlar arasında okur yazarlığın arttırılmasına ve onların okuma-yazma öğretimine katılmalarını sağlama çalışmalarına öncelik tanıyor. Bu konuda Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapıyoruz. Bu arada kadınların erkeklere okuma-yazma öğrettiği bile oluyor. Bugün ülkemizde öğrenim parasızdır.

Bugün Angola'lı kadınların acilen çözüm bekleyen sorunları nelerdir?

Şimdi ülkemize ve halkımıza yararlı olacak uzmanların eksikliğini duyuyoruz. Özellikle sağlık alanında işler oldukça karışık. Yeterli doktor ve hemşiremiz yok. Ayrıca ebe ve bebek hemşirelerinin sayısı da yeterli değil. Şimdi Sağlık Bakanlığı ile birlikte sağlık servisi elemanı yetiştiren hızlandırılmış kurslara başladık.

Analığın korunması Angola yasalarında yer alıyor mu? Hamile kadınların hakları nelerdir ve sağlık bakımları nasıl yapılıyor?

— Örgütümüz bu konuda büyük çaba sarfetti. Sömürge rejimi sırasında analığın korunması söz konusu değildi. Kimse kadınlara önem vermiyordu. Örgütümüz MPLA'ya bir yasa tasarısı sundu. Tasarıda doğumdan önce 2 ay doğumdan sonra 2 ay olmak üzere en az 4 aylık izin önerdik.

Herhalde analığın korunması kırsal alanda da ciddi bir sorundur?

— Evet kesinlikle. Kadınların bütün gün tarlada çalıştığı kırsal yörelerde koşullar daha karışık bir hal alıyor. Kadınların hiç tıbbi ilgi görmediği ya da bunun çok yetersiz kaldığı bölgelerimiz var. Biraz önce bahsettiğim yasa tasarısı kırsal yöre kadınlarının da sorununa çözüm getirecek nitelikte.

Angola Afrika'nın sürekli savaş tehditi altında bulunan bağımsız devletleri arasında bulunuyor. Irkçı Güney Afrika devletinin saldırgan eylemleri ülkenizi nasıl etkiliyor?

— Kendi deneyimlerimden de size ırkçıların sürekli olarak hava ve kara sınırlarımıza nasıl saldırdıklarını anlatabilirim. Çeteleri kadın ve çocukları katlediyor, evleri içindekilerle birlikte yakıyor. Bugün ülkemizde anası babası öldürülmüş kimi sokat kalmış yüzlerce çocuk var. Köylerde aralarında yeni doğmuş bebeklerinde bulunduğu birçok çocuk kolunu ya da bacağını kaybetmiş durumdadır. Başta MPLA ve Angola Kadınlar Örgütü olmak üzere tüm Angola halkı düşmanın saldırılarına karşı halkın savunması için kadınların da örgütlenmesi gereğine inanmaktadır. Halihazırda ulusal savunma için örgütlenmiş kadınların sayısı 40 bin'e vardı. Bunlar aynı zamanda Angola Kadınlar Örgütü'ne de üyeler.

Kalıcı bir barışın sağlanması için tüm gücümüzle çalışıyoruz.

Sizin kadın örgütünde çalışmaya nasıl başladığınızı öğrenebilir miyiz?

— Angola kadın hareketi 1962'den beri sürmekte. Ben o zamanlar öğrenciydim. Ve bir gün örgütümüzün tüzüğüne rasgeldim. Arkadaşlarım ve ben bu tüzüğü tartıştık ve kabul ettik. O günden sonra kadın örgütünde çalışmaya başladık. 1968' de öğrenciliğim sona erdikten sonra MPLA'nın 3. politik-askeri bölgesinin doğu cephesine gittim. MPLA, kadın örgütü ve yurtdışında çeşitli görevler aldım. Bugün kadın örgütünün uluslararası ilişkilerinden sorumluyum.

Dünya demokratik güçlerinin, özellikle kadınların giriştiği, Angola halkı ile dayanışma eylemlerinin halkınız için anlamı nedir?

— Angola halkı bu dayanışmayı hiçbir zaman unutmayacak. Kurtuluş savaşımızın başladığı ilk günden beri başta sosyalist ülkeler olmak üzere birçok ülkeden yardım geldi. Ulusal kurtuluş savaşımızın ikinci aşamasında Angola'lı kuklalara karşı savaşırken ve şimdi ülkemizin yeniden kuruluşunda bu dayanışmayı yaşadık. Sosyalist ülkelerin kadınları halkımıza ve örgütümüze çok yardımcı oldu ve hala oluyorlar. Halkımız bu uluslararası dayanışmaya içtenlikle minnettardır.

18 _ 25 Mayıs
AFRİKA ÖZGÜRLÜK HAFTASI

«Eğer özgür olmak istiyorsak, bunun için savaşmalıyız.»
Böyle diyor Afrika kadınları.

18 - 25 Mayıs bütün dünyada 'Afrika Özgürlük' haftası olarak kutlanıyor.

Afrika uyanıyor. Afrika kadınları ise bu uyanışta var güçleriyle yer alıyorlar.

Yüzyıllarca sömürgeci, ırkçı devletler Afrika'nın bütün zenginliklerini, insan gücünü sömürüp yağma etmiş. Amerikanın ilk zenci köleleri Afrikadan getirilmiş. İnsanlık dışı yöntemlerle çalıştırılmış. Sömürgeci devletler zenginleşirken Afrika ölüm derecesinde açlığın, yoksulluğun, geriliğin pençesinden kurtulamamış. Bugün bile özellikle çocuklarda, dünyada açlıktan ölenlerin sayısının en çok olduğu kıta. Sırf siyah oldukları için horlanmışlar, ezilmişler. Afrika halkları daha o zamanlar bu baskıya, ezilmişliğe, isyan edip, baş kaldırmışlar. Ama bu baş kaldırışlar kanla bastırılmış. Taki dünyada ilk sosyalist devlet olan Sovyetler Birliğinin kuruluşuna, sosyalist sistemin oluşmasına dek. O zaman Afrikalının gözünde umut ışığı yanmış, kurtuluş yolu görünmüş. Kendisine dost eller uzanmış.

Sosyalist sistemin ortaya çıkmasıyla bugün sömürgecilik sistemi parçalanmıştır. Birçok Afrika ülkesi politik bağımsızlık kazanmıştır. Ama bu kez emperyalist güçler yeni sömürgecilik yöntemleriyle baskı ve sömürülerini sürdürüyorlar. ABD, Fransa, İngiltere, Almanya gibi emperyalist ülkeler Kenya'daki gibi kukla, işbirlikçi hükümetler kuruyorlar. Güney Afrika Cumhuriyetindeki gibi ırkçı, faşist bir avuç ve Afrikalı olmayan beyazların hakimiyetindeki hükümetleri işbaşına getiriyor, ırkçılığı körüklüyorlar. Bu hükümetlere silah satıp, Afrika halkını karın tokluğuna bile denilemeyecek bir şekilde çalıştırıp, ürettiklerine el koyuyorlar.

Bugün birçok Afrika ülkesinde halkların kendi ülkesinde oy kullanma, istedikleri yerlerde oturma, okuma hakkı yoktur. Hiçbir demokratik özgürlüğü yoktur.

Ama Afrika uyanıyor. Özgürlük bayrağı yükseliyor. Emperyalizme karşı kurtuluş savaşları gelişiyor. Angola gibi yakın tarihe kadar sömürge olan ülkeler tam bağımsızlık kazanıyor. Mozambik, Etiopya gibi ülkeler ilerici gelişme yollarına giriyorlar. Hergün emperyalizmin bir kalesi düşüyor.

Afrika halkının ve kadınlarının bu yiğit savaşımını duyurmak ve onlarla dayanışmak biz Türkiye emekçi kadınlarına da düşüyor.

HATIRLAYIN HAPİSHANELERDEKİ KADINLARIMIZI
HATIRLAYIN KAMPANYALARDAKİ KADINLARIMIZI
HATIRLAYIN YILLARDIR SAVAŞAN KADINLARIMIZI
HATIRLAYIN KADINLARIMIZI ZAFERLERİ VE GÖZYAŞLARI İÇİN

okurlarımızdan şiirler

Onlar UNUTULANLAR
Oysa ne kadar hazırlar
Bir damla su ile yeşermeye hazır
tohum
Bir'e on
Bir'e yüz vermek için can atan
topraklarımız gibi.
Biraz kırgın, biraz üzgün,
Ama hep ümitle,
içten,
sıcacık
Ve dostça bakan gözleriyle
Bekliyorlar.
Sabır taşına inat
«GÜNEŞLİ GÜZEL GÜNLERİ»

Sema Öztek
İKD Zonguldak Şb.'si

GELEN GÜNE

Birgün gelecek
Yine uçurtma uçuracağım
Kayaların burcunda
Kara ve ak
Dere kenarında balık tutacağım
Ellerimle
Bekle, bak

Koşup oynayacağım
Yaylalarında köyüm
Danaya çelme
Kurbağalara kuyruk takacağım
Tayları kuyruklarından bağlayacağım
İnanmıyorsan sen gelme.

Tahtadan tekne yapacağım
Çanaklar, kutular
Çaput bebeğim, çıta beşiğim
Bir başka ninniyle sallayacağım
Bebeğin anladığı dilden, sizde duyun
Çamurdan fırında gevrek çöreğim
İçinde küçücük alınterim,
Soframa buyurun.
Evcilik oynayacağım ninelerle
Dedelerle sek sek
Hasret gidereceğim
Bambaşka bir eziklik uçuracağım
Dönmemek üzere yağmursuz bulutlara
Dönmemek.

Dilşat Erimli

anneler günü değil can güvenliği istiyoruz

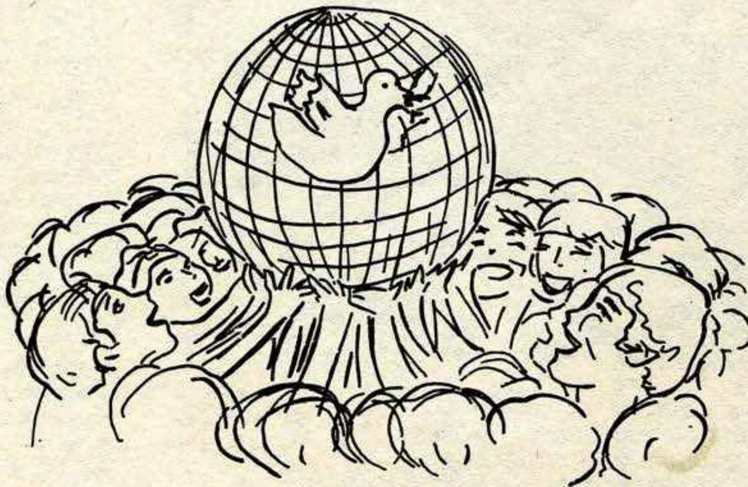

FAŞİZMİN ANALARA HEDİYESİ - EVLAT ACISI -

Gripin İlaç Fab.
Nevin (1979)
istanbul

NERMİN

Sabahleyin kocası gene hergünkü gibi, büyük şehrin kalabalığı içinde, evinin yitirdiği ekmeğini aramaya gitmişti, aç açına!

İşsiz kalalı avurtları büsbütün çökmüştü adamın. Tatlı elâ gözleri sönükleşmişti. Kahrolduğu belliydi.

Nermin biliyordu daha çok akşamlar elleri boş döneceğini kocasının. İçini çekti.

Çalıştığı zamanlar ne iyiydi, içkisi sigarası vardı ama, hiçbir zaman zulmetmezdi. Ela gözleri parlar, şarkılar gırla gider, küçük kızını tavana atıp atıp tutardı.

— Anneeee!...

Babasını hatırlatan kızı tatlı elâ gözleriyle gülüyordu.

— Baba diiti? diye sordu.

— Gitti yavrum. Mamma getirmeye gitti!

— Del baba, del, del, del!

Nermin ıslak gözleriyle kızına baktı, kaç zamandır düşünüyordu karar vermeliydi çalışacaktı. Akşam kocasına açtı.

— Yarın işe gidiyorum.

Adam şaştı.

Ne işi?

— Çorap atelyesinde çalışacağım, bir parçada ben denemek istiyorum şansımı!

Adam cevap vermedi. Karısını çalıştırmak zoruna gidiyordu. Ertesi sabah uyanınca, karısını yanında bulamadı. Kızı «Anneeee!...» diye uyandığı zaman yanında babasını buldu. O sırada Nermin bir saatin altından geçiyordu. «Yavrum» dedi şimdi uyanmıştır...

Alıştı kocasına çocuğunu bırakıp işinin başına gitmeye. Seve seve çalışıyordu, evinin ekmeği, katığı, kocasının sigarası... Asık yüzlü mahalle bakkalından da sakınmıyordu artık.

— Çalışıyorum borçlarımı ödeyeceğim, kocama sigara vermiyormuşsun, ver!

Bakkal;

— Haftalık kaç? diye sordu.

Attı, elli lira!

Bakkalın yüzü güldü. Nermin dükkandan gururla çıktı ama haftalığının kaç lira olduğunu bilmiyordu. Gördüğü iş ağırdı doğrusu, bütün gün güneş ve ütünün hamama çevirdiği bir odada tepeden tırnağa çalışmak karşılığı:.. Belki 60, belki 70, bir de radyo alırdı taksitle o zaman evine.

Hafta sonunda paralar veriliyordu.

Radyoyu alıp eve koşuyor, bakkaldan birde rakı, yemeklerini güle, söyleye yiyorlardı.

— Nermin!

Gitti bordroyu imzaladı. Heyecanla zarfı açtı, fakat hayret bir yanlışlık olacaktı. Koskoca bir haftada 12,5 lira. Katibin yanına koştu. Sordu, Katip :

— Ne alacaktın ya, 50 lira mı verecektik.

Pırıl pırıl radyo kafasının içinde gerilere doğru kayarken, asık yüzlü bakkal sarı defteri açmış hain hain bakıyordu.

Orhan Kemal 1953.

YÜZBİNLER 1 MAYI

Ulusal Kurtuluş Savaşının ateşleri içinden geçen İzmir, bu kez yüzbinlerin yüreklerindeki ateşin coşkusunu yaşadı. Ne baskı, ne terör, ne ölüm yüzbinleri yıldıramadı. Akın akın geldiler İzmir'e. Yüreklerinin sesini, yüreklerindeki ateşi birleştirdiler. Tek bir yumruk, tek bir ses oldular. Kutladılar 1 Mayıs'ı.

— Faşizme geçit vermemek için,
— Bağımlılık zincirini kırmak için,
— Çocuklarına savaşsız, sömürüsüz bir dünya bırakmak için,
— Daha insanca bir yaşam için,
— Demokratik hak ve özgürlüklerini almak için yürüdüler.

1 Mayıs 1979'u bir başka 1 MAYIS ALANI'nda kutladılar.

1 Mayıstan çok önce başlatılan türlü oyunlar 1 Mayıs alanına kadar sürdü.

O gece İzmir'e yurdun dört bir bucağından otobüslerle, bulabildikleri her türlü araçla, konvoylar halinde yüzbinler geldi. Aç ve uykusuz kaldılar, dövüldüler, didik didik arandılar, ama yılmadılar, geri dönmediler.

Sabahın erken saatlerinden itibaren doldurdular Konak Alanı'nı. İşçiler tulumlarıyla, pankartlarıyla, iş aletleriyle geldiler. Kadınlarımız ellerinde çocukları, başlarında kırmızı çatkıları, göğüslerinde karanfilleriyle, barışa, bağımsızlığa olan özlemleriyle geldiler. Gözlerinde geleceğin ışığını taşıyan gençlerimiz onbinlerce geldiler. Ve köylüler, ve öğretmenler, ve memurlar, ve teknik elemanlar ve sağlık elemanları, ve sanatçılar geldiler.

Dost düşman gördü yığınların birliğinden güç nasıl doğar,
Bu güç, oyunları nasıl bozar...

Yürüyüş 12.15'te başladı. Birlikten güç alan yığınlar, saf saf olmuş birbirlerine kenetlenmiş, kararlı, disiplinli yürüdüler. Yüzbinler 5 saat boyunca akın akın doldurdular 1 Mayıs Cumhuriyet Alanı'nı. Ve haykırdılar istemlerini: «Faşizme geçit yok», «Nato'ya Hayır, Üslere Hayır», «141-142'ye hayır», «Sıkıyönetim Kalksın», «Yaşasın UDC», «Evlat Acısına Son», «Çocuklarımız Canımız, Faşizm Can Düşmanımız», «İşçi Sınıfı Partisine Özgürlük» ve «İKD KAPATILAMAZ»

Türkiye'nin dört bir yanından gelen ilerici kadınlar, «İKD KAPATILAMAZ» pankartının altında yürüyordu. 1 Mayıs'tan iki gün önce İKD Genel Merkezinin çalışmalarının sıkıyönetim sonuna kadar durdurulması, şubelerin basılıp, aranmasına karşın ilerici kadınlar yine yaşlısıyla, genciyle, çocuğuyla doldurdular 1 Mayıs Alanı'nı. Daha yığınsal, daha yürekli, daha coşkuluydular.

Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler törende yaptığı konuşmada özetle Türkiye ve dünyadaki gelişmeleri anlatarak şunları demiştir:

«Türkiye işçi sınıfı her zaman 1 Mayıs geleneğine sahip çıktı. Her koşul altında 1 Mayıs'ı kutladı. 1976' da 51 yıllık yasak zincirini kırarak 1 Mayıs'ı yüzbinlerle yığınsal olarak kutlamaya başladı. İşte 1979 1 Mayıs'ında da tüm engellere ve baskılara karşın saptırma çabalarını boşa çıkararak Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs'ı gene yığınsal olarak kutluyor. Burjuvazinin 1 Mayıs'ı engelleme, yasaklama çabaları boş çıkıyor. İşçilerin, emekçilerin birlik ve dayanışmalarını dile getirmelerini, savaşımlarını yükseltmelerini kimse önleyemiyor. İşçi sınıfımızın ilerici güçlerin 1 Mayıs bayrağını yükseklerde tutmaktan kimse alıkoyamayacaktır. 1 Mayıs 1980'de de, daha sonraki yıllarda da 1 Mayıslarda gene alanlarda olacağız.»

S'I KUTLADI

1 Mayıs 1979'da Izmir'de işçi sınıfı ve emekçi halkımızın en bilinçli, en savaşkan, en disiplinli, en örgütlü güçleri emperyalizme, tekellere, faşizme, gericiliğe karşı 1 Mayıs bayrağını yükselttiler. 1 Mayıs geleneğini vaşattılar.

1 Mayıs'ı kutlama şenliğine İzmir'de DİSK'e bağlı Türk-İş'e bağlı ve bağımsız sendikalar yığınsal olarak katıldılar. Bu kutlamaya, Maden-İş, Bank-Sen, Baysen, Tekstil, Devrimci Toprak-İş, Aster-İş, Petkim-İş, Yeni Haber-İş, Lastik-İş, Gıda-İş, Tekges-İş sendikalarından başka Oleyis İzmir Bölgesi, Petrol-İş, Beton-İş, Tüm Has-İş, Türkiye Yazarlar Sendikası, Selüloz-İş, Zonguldak Yeraltı Maden-İşçileri, Barış Derneği, İzmir Tabib Odası, Çağdaş Hukukçular Derneği, Tümas, Tüted İst. Şb., Haber-der, Tüm-Der, Tüs-Der, Töb-Der, KÖY-KOOP, Ege Köyder, Halkevleri, İlerici Kadınlar Derneği, İlerici Gençler Derneği, İlerici Liseliler Derneği (İLD), KÖGEF, Genel-Der, TRT-Der, Görsel Sanatçılar Derneği, Emeğin Birliği, DDKD gibi kuruluşların içinde bulunduğu 40'a yakın örgüt katıldı.

* * *

1 Mayıs 1979 şu gerçekleri bir kez daha kanıtladı;

— Ancak yığınların örgütlü gücü 1 Mayıs geleneğini yaşatabilir.

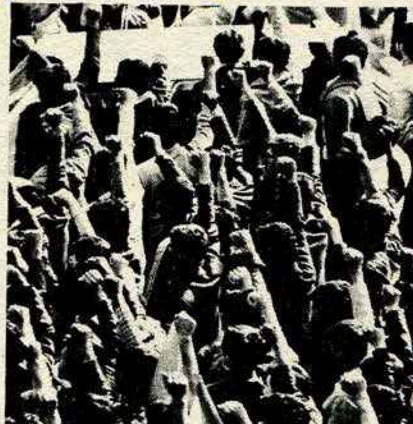
— Demokrasi güçlerinin eylem birliği hangi koşullarda olursa olsun kurulabilecektir.

— Eylem birliği yığınsal hareketlerle daha da pekişecektir.

— Ve bu birlik bu örgütlülük ileri demokratik bir iktidarın yollarını açacaktır.

Alandan ayrılanların yüzünden 1980'de milyonların 1 Mayıs'ı kutlayacağının, savaşımın güçleneceğinin, demokrasinin yaşatılacağının bilinci ve inancı okunuyordu.

Ve onlar biliyorlardı ki, tüm ülkelerde işçi ve emekçiler 1 Mayıs günü bizlerle aynı türküyü söylüyorlardı. Milyonların kalbi, İran'da Vietnam'da, Afrika'da, Güney Amerika'da atıyor, değişik dillerde birlik dayanışma haykırılıyordu.

HAYDİ 1 MAYIS 1980'E

İZMİR 1 MAYIS CUMHURİYET ALANINDAN BİR SÖYLEŞİ

— Önce adınızı ve işinizi öğrenelim.

— Adım Ayşe. İşçilik yapıyorum. Aşağı yukarı 4 yıldır bir iplik fabrikasında çalışıyorum.

— 1 Mayıs'a ilk kez mi katılıyorsunuz?

— Ne yazık ki ilk kez. Daha önceleri 1 Mayıs'ın ne olduğunu bilmiyordum, sonraları ise bazı nedenlerden dolayı katılamadım.

— Biraz önce daha önceki yıllarda karşınıza çıkan sorunlardan söz etmiştiniz. Bu yıl da oldu mu bunlar?

— Olmaz olur mu hiç? Daha fazla belki. Yine işverenin baskısı, yine ailemin tehditleri, sonra gazetelerde insanları ürkütmek için çıkarılan haberler, bütün bunların üstüne yol masrafları, yorgunluk. Ama burada bu alanda olmak tüm bu zorluklara değer diye düşünüyorum. 1 Mayıs'ın ne için kutlanması gerektiğini bildiğim için hiçbir zorluk gözükmedi. Mesela yol parasını borç olarak buldum. Bilirsiniz bir işçi maaşı kaç kuruş. Yolda bizim arabada bir koltukta üç kişi oturuyordu. Bazı arkadaşlarımız, yerde yattığı gibi kimisi de 13-14 saat ayakta gittiler.

— Bu yıl 1 Mayıs'ta sizi en çok etkileyen şey ne oldu?

— O kadar çok şey oldu ki, hangi birini anlatayım. Bir kere her meslekten, her sınıftan, kadın, erkek bunca insanın biraraya gelmesi, aynı şeyleri haykırması insanı çok mutlu ediyor. Ben kendimi çok daha güçlü hissediyorum. Mesela mitingin sonunda hiçbir şeyden yılmadan, korkmadan mücadele edeceğimize, sömürüye ve baskıya son vereceğimize dair bir and içildi ya, inanın orda hüngür hüngür ağladım. Neden mi sevinçten, mutluluktan, içimde birşeyler kaynadı o an.

— Bir dahaki 1 Mayıs için neler düşünüyorsun?

— Bir kere mutlaka geleceğim de, bunun yanısıra başka birşey daha yapacağım. Ben bu yıl buraya gelirken çevremden kimseyi ikna etmeye çalışmadım. Mesela en azından annemi getirebilirdim. Ama kalabalık olsak ne olur diye düşünüyordum. Şimdi bu meydandakileri görünce, 100 bin kişi yerine, 200 bin kişi olsaydık; patronlara, gericilere ne kadar korku salardık diye düşündüm. Onun için söz verdim kendi kendime, en az üç kişiyi de birlikte törenlere katacağım.

ilerici kadınlar derneği'nden haberler

BURHANİYE TEMSİLCİLİĞİ AÇILDI

İKD Burhaniye temsilciliği, 16 Nisanda düzenlenen bir toplantıyla açıldı. 350'yi aşkın kadının katıldığı toplantıda, koro, folklor gösterilerinin yanı sıra, El İşleri Sergisi de büyük ilgi gördü.

• Edirne'de, Bandırma'da, Manisa'da UÇY nedeniyle yapılan afişleme çevre halkı tarafından ilgiyle izlendi. Ayrıca Edirne ve Balıkesir'de çocuklar, UÇY ile ilgili bildiriler dağıttılar.

8 Mart yürüyüşlerinden görüntüler

İKD Diyarbakır Şb.si

İKD iskenderun Şb.si

KADINLARIN SESİ'NE SALDIRILAR YOĞUNLAŞTI

Kadınların Sesi 1 Mayıs özel sayısının, tüm Türkiye'de militanca yapılan dağıtımını, Maocular ve polis engellemeye çalıştı.

Samsun'da gazete satışına çıkan İlerici Kadınlara Maocu üç beş kız saldırmaya kalktı. Saldırı geri püskürtülerek gazete satışına devam edildi.

Yine İskenderun'da Maocu kızların saldırısına erkekleri de katılarak, gazete satan İlerici Kadınları dövmeye kalktılar. Onlara, İskenderun halkıyla beraber İlerici Kadınlar gereken cevabı verdikten sonra gazete satışına devam ettiler.

Trabzon'da ise faşistlerin kontrolündeki Uzun sokakta 15 kişi ile çıkılan gazete satışını, telsizli, otomatik tüfekli polisler dört resmi arabayla gazete satan İlerici Kadınları gözaltına alarak engellediler.

Ancak, bu baskılar, «Kadınların Sesi» dergisinin yığınlara ulaştırılmasını engelliyemez.

23 NİSAN ŞENLİKLERLE KUTLANDI

Şişli ve Gazi Osman Paşa bölgelerinde yüzlerce çocuk, saylavlara kartlar gönderdiler.

«Saylav amca
1979 bizim yılımız
Sizden bizim için
Güzel kararlar almanızı
Bekliyoruz.
Tank, tüfek alacağınıza, bize kreş, yuva, okul açın.
Ana babalarımız, ağabeylerimiz öldürülmesin.
Onlarla birlikte yaşamak istiyoruz.
Çalıştırılacak yaşta değiliz, okumak istiyoruz.
Sokakta değil, parkta oynamak istiyoruz.»

dizeleriyle istemlerini dile getirdiler.

ÇOCUKLAR, SAYLAVLARA YÜZLERCE KART POSTALADI

*

• 23 Nisan günü, Maden-İş 1. Bölge Temsilciliğinde bir çocuk şenliği düzenlendi. Gazi Osman Paşa ve Bayrampaşa bölgesindeki UÇY çalışmalarının bir ürünü olan şenlikte çocuk korosu, folklor, pandomim gösterileri ve kısa bir oyun yeraldı. Şenlik, çocukların hep birlikte çektikleri halayla sona erdi.

• 23 Nisan, Balıkesir'de bir salon toplantısıyla kutlandı. Bu toplantıda en başarılı şube seçilmesi dolayısıyla, İKD Genel Merkezinden bir görevli, Balıkesir şube başkanına bir plaket verdi. «Çocuklarımızla, Çocuklarımız İçin» konulu toplantıda, çocuklar konuştu, büyükler dinledi. Çocuklar UÇY ile ilgili düşüncelerini, istemlerini dile getirdiler. Toplantıya katılan çocuk korosu ve folkloru da ilgiyle izlendi.

• İKD Kartal şubesinin 14 - 15 Nisan günlerinde düzenlediği çocuk şenliği, çocuk resim sergisiyle açıldı. Çevre okulların folklor ekiplerinin, kısa tiyatro gösterileriyle katıldığı şenliğin ilk gününde, Görsel sanatçılarımızdan Seniha Fenmen'in çocuk resimleriyle ilgili slayt gösterisi yeraldı. Şenlikte dağıtılan UÇY amblemli peçete içindeki şekerler ve UÇY şapkaları, çocuklar tarafından sevinçle karşılandı.

İkinci gün çocukların kendi yazdıkları veya beğendikleri şiirleri okudukları bir gösteri yapıldı. Bunu çocukların UÇY'yi tartıştıkları açık oturum izledi. Çocuklar daha iyi, daha güzel bir dünyaya olan özlemlerini dile getirdiler.

• Uzunköprü'de 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, UÇY dolayısıyla daha anlamlı, daha canlı geçti. Tüm öğrenciler, ellerindeki pankartlarla istemlerini dile getirdiler. Büyüklerini bu doğrultuda mücadeleye çağırdılar.

Aynı gün 1500 çocuk, 500 kadar da öğretmen ve velinin katıldığı toplantıda açık oturum, şiir, koro, folklor, saz ve pandomim gösterileri yeraldı. Daha önce Uzunköprü Halk Eğitim Merkezinin açmış olduğu şiir, kompozisyon, folklor ve koro yarışmasının sonuçları açıklandı. Toplantıda, derece alanlara İKD ve TÖB-DER de ayrıca ödüller verdi.

23 Nisan Almanya'da Hildesheim kentinde de şenliklerle kutlandı

Hastanelerin kanadı kırık melekleri HEMŞİRELER

12 Mayıs Dünya Hemşireler Günü. Bu günde çeşitli söylevler verilir. Bu söylevlerde «Hemşirelik kutsal bir meslektir», «Hemşireler koruyucu meleklerdir.» gibi sözler bol bol kullanılarak hemşireler övülür. Bu vesileyle düzenlenen balolarda hemşirelerden başka 'herkes güler, eğlenir. Böylece Dünya Hemşireler Günü kutlanmış, Ayşe, Fatma, Hatice hemşirelerin sorunları yine dile getirilmemiş, yine çözüm aranmamıştır.

Biz bu binlerce hemşireden biri olan ve bir SSK hastanesinde çalışan Fatma Bağatar'la konuştuk.

— Bize mesleğinizi, mesleki sorunlarınızı anlatır mısınız?

— Yeni çıkan Tam Gün Çalışma yasasına göre günde 9 saat çalışıyoruz. Normal mesaiden başka, ayda 4-5 kere nöbetimiz var. Tabi bu nöbet sayısı hastane koşullarına göre daha da artabiliyor. Nöbet sırasında sadece kendi servisimizden değil, başka servislerden de sorumlu oluyoruz. Normal mesaiden başka ayda sırasında 30-40 hastadan sorumluyken, nöbet sırasında bu sayı 80-90'a, bazen 100'e kadar çıkıyor. Dünya standartlarına göre her hemşireye 8, Türkiye standartlarına göre de 10 hasta düşmesi gerekiyor ama bunu uygulayan kim? Nöbetlerimizde biraz olsun dinlenemiyoruz. İş Kanununa göre 16 saatlik nöbetin 8 saati çalışarak, 8 saati dinlenerek geçirmemiz gerektiği halde bunu da uygulayan yok. Nöbetten sonra da normal günlük mesaiye devam etmemiz gerekiyor. O gün uykusuzluktan, yorgunluktan hastalarla gerektiği gibi ilgilenemiyor, sinirli, asık bir yüzle görevimizi yerine getirmeye çalışıyoruz. Ayrıca hasta tedavisi sırasında gerekli aletleri bulmak da başlıbaşına bir sorun. Bir enjektör kırıldığı zaman yerine yenisini bulmak oldukça zor oluyor.

— Mesleğiniz, sizi ve ailenizi nasıl etkiliyor?

— Evime, aileme ayıracak zamanı çoğu zaman bulamıyorum. Bu da aile içersinde huzursuzluklara neden oluyor. Neyse ki eşim anlayışlı. Sorunlarımıza ortak çözüm bulmaya çalışıyoruz. Çocuğu olan arkadaşların sorunları daha da fazla. Hiç bir hastanede, kreş veya emzirme odası yok. Çocuğunu evde yalnız başına bırakıp, işe giden, döndüğünde de ölüsüyle karşılaşan arkadaşlarımız da var. Bir anne için çok üzücü, korkunç bir olay.

— Bu ağır çalışma koşulları sonunda aldığınız ücret yeterli oluyor mu?

— Aldığım ücret yeterli değil. Yüzde yüz zamlı almamız gereken nöbet ücretlerini alamıyoruz. Neyse ki karı - koca çalışıyoruz. SSK kapsamındaki hemşireler, memur kapsamına alındığı için sendikalı olup hakkımızı arıyamıyoruz.

— Hemşire olmak için gördüğünüz eğitim yeterli mi?

— Okullarda mesleki açıdan verilen bilgi yeterli olabilir. Öğrenilen bilgileri uygulama olanağı olmadığı için, iş hayatına atılınca zorluk çekiliyor.

Dar bir aile çevresinde baskı altında yetişen kız çocukları, okulda tekrar baskı altına alınıyor. Toplumdan kopuk, insan olduğu unutturularak, yalnız hemşirelik görevini yerine getirecek bir araçmış gibi yetiştiriliyor. Bütün bir hafta okulda kapalı kalan öğrenciler, hafta sonunda verilen 3-4 saatlik izinle ne yapabilir? Arkadaşlarımın çoğu maddi olanaksızlıklar nedeniyle ailelerini yanına gidemezlerdi. Hafta sonunu da dört duvar arasında geçiren arkadaşlarımız da vardı. Okul içinde toplumsal içerikli kitapların okunmasının engellenmesi de bizlerin gelişimini yavaşlatıyordu.

İşte bu şartlarda eğitilen hemşirelerin, okuldan mezun olduktan sonra karşılaştığı sorunlara çözüm bulması, doğru kararlar alması beklenemez.

— Bu sorunlarınızın nasıl çözümleneceğini düşünüyorsunuz?

— Sorunlarımız toplumun sorunlarından ayrı düşünülemez. Tüm çalışanlar gibi hemşirelerin de yasalarla kendilerine verilen hakları iyi bilmeleri gerekir. Haklarımızı öğrenmek, geliştirmek, yeni haklar elde etmek için mesleki örgütlerimizde ve sendikalarımızda örgütlenmemiz gerekir. Ancak örgütlü savaşımla bir sonuç elde edebiliriz.

MADEN-İŞ ÇOCUK ŞENLİĞİ

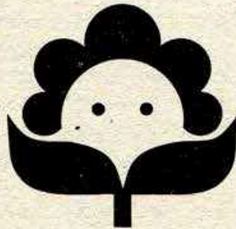
21 Nisan akşamı Spor ve Sergi Sarayına gelmenizi isterdim. Bu salon hiç böylesine sıcak, insancıl, pırıl pırıl bir şenlik görmemişti sanırım.

Kapının önünü, içeri girmek için sıra bekleyen kadınlar ve çocuklar doldurmuştu. Herkesin yüzünde bir gülümseme, bir sevinç, bir heyecan. Kadınlar kucaklarında davetiyeleriyle gelmişlerdi. Kimininki 4-5 aylık, kimininki 2-3 yaşında. Bu şenlikte çocuklarıyla gelenler davetiyesiz giriyorlardı içeri cünkü

Kapının önünde dünyanın en güzel sesleri, çocuk sesleri şarkılarla marşlarla karşılıyorlar sizi... İçerisi tam bir şenlik. Ortalık koşup oynayan, bağıran, slogan atan, bayrak sallayan, ciddi suratlarla sergi izleyen çocuklarla dolu.

Koca koca potaları deviren, demire çeliğe en güzel biçimleri veren maden işçilerinin ellerinde bugün birer çiçek gibi taşıdıkları çocukları var. Kimi babasının bıyığını çekiştiriyor, kimi anasının eteğini. Kimisi de görevli. Yer gösteriyor gelenlere, bayraklar, rozetler veriyor. Kimileri de çocuklarımızın istemlerini haykıran pankartlar taşıyorlar.

Salonda kocaman bir pano üzerinde tüm ülkelerin çocuklarının birlik, beraberlik, dostluk, dayanışma duygularını anlatan bir pano. Zencisi, beyazı, sarısı, kırmızısı, eskimosu sıcacık bir «merhaba» diyorlar yüzünüze gülerek. Yan taraftaki panoları ise çocuklar çizmiş. Ufacık yürekleriyle. Metrelerce anlatmışlar düşüncelerini. Savaşa olan kinlerini, barışa olan özlemlerini, doyasıya gülmek, yemek, oynamak kısacası yaşamak için olan istemlerini çizmişler, yazmışlar, boyamışlar.

Böyle bir gece nasıl anlatılabilir bilmiyorum. Büyüklere slogan yasak. Sadece çocukların gecesi bu gece. Onlar da bağırıyorlar. «faşizme geçit yok» «Çocuklar öldürülmesin» «Süt istiyoruz»... Ve sanki gelecekten endişeliymiş gibi «Yaşamak istiyoruz» diye bağırıyorlar.

Düz yazı dalında birinciliği kazanan yazıyı, sahibi olan bir küçük kız okudu. Babası Demir Döküm işçisiymiş. 1Mayıs 1977'yi ve 1 Mayısları anlatıyor. Bizim burada bir iki kelimeyle özetlememiz olanaksız. En iyisi önümüzdeki aylarda ödül kazanan eserleri yayınlarız. Siz kendiniz değerlendirirsiniz. Ve ustalığı ve güzelliği ve doğruyu görür okursunuz

Gecede ödüller dağıtıldı. Maden-İş'in Gönendeki tesislerinde tatil kazananların listesini okuya okuya bitiremedi Meral Taygun. Derken ödül alanlar sahneye çağırıldı. Kimi koşarak, kimi el sallayarak, kimi utanarak, kimisi de çok ciddi çıktılar sahneye. Ödülleri dağıtıldı. Bisikletler, radyolar, fotoğraf makineleri, eğitim bursları ve daha bir sürü ödül. Sonra minik(folklor ekipleri çıktı. Çocuklardan oluşan koro şarkılar, marşlar söyledi. Şiirler okundu. Ufacık mavi tulumlu, kırmızı fularlı minikler kırmızı karanfiller dağıttılar seyircilere.

İşte Maden-İş'in Çocuk Şenliği böyle bir geceydi. Uluslararası Çocuk yılında çocuklar için yapılan gösterişten uzak, yararlı, etkin bir yarışma da böylece sonuçlanmış oldu.

MAÇOYA'nın çocuklar için bol laf yapan bir çok kuruluşa örnek olması dileğiyle.

BARIŞ

SOVYETLER BİRLİĞİ

8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyle İKD Genel Başkanı Beria Onger'in konuğu olarak ülkemize gelen Raissa Smirnova ile kısa bir söyleşi yaptık.

— Bayan Smirnova, Sosyalist ülkelerde kadın sorununun halledildiğini biliyoruz. Bu durumda kadınlara yönelik yayınlarınızın içeriği hakkında kısa bilgi verir misiniz?

— Ülkemde 'Kadın' 'Sovyet Kadını', 'İşçi Kadın', 'Köylü Kadın' ve daha birçok kadın dergisi çıkmaktadır. Bunlar milyonlarca basılıyor. Yayıncılığa büyük bir önem vermekteyiz. Çünkü yapılan işler, eylemler tek sayfalık da olsa bir yayın organı olmadıkça duyurulamaz, yaygınlaştırılamaz. Yayınlarımızda dünyadaki ve ülkemizdeki her türlü gelişme, kadınlarımızın başarıları tanıtılmaktadır. Ayrıca sanat, spor, eğitim, gibi konular da işlenir. Ama görevi bununla bitmez. Bilgi verici, tanıtıcı işlevinin yanısıra denetleyici bir rol de oynar.

Dergilere milyonlarca mektup geliyor, çeşitli sorunlar yazılıyor. Dergi bu sorunları araştırıp ilgili bakanlıklara bildirmek ve eksik uygulamaların düzelmesini sağlamakla da yükümlü.

— Kentlerle kırsal kesimde yaşayan kadınlar arasında herhangi bir fark var mı?

— Gerek yasalarda gerekse bunların yaşama geçirilmesinde iki kesim kadını arasında hiçbir fark yok. Örneğin emeklilik yaşı her yerde 55'tir. Emeklilik primlerini devlet öder. Parlamento üyesi olma hakları vardır. Kadınların yönetime katılması yerel örgütlerde yüzde 50, genelde ise yüzde 30'dur. Bu sayı kapitalist ülkelerdeki tüm kadın yöneticilerin toplamından fazladır. Köylerde de kreşler vardır. Giyim kuşamda ve yaşama koşullarında kentlilerle arada hiçbir fark kalmamıştır.

— Sovyetler Birliğinde kadınların ev işlerini hafifletecek neler yapılıyor?

— Anayasamızda analık toplumsal bir işlev olarak kabul edilmiştir. Kadınların ev işlerini kolaylaştırmak için özel bir bakanlık var. Her mahallede çamaşırhaneler, kreşler var. Yarı dikilmiş giysiler, yarı pişmiş yemekler satılıyor. Bunlar kadınının ev işleriyle geçen zamanını kısaltıyor. Bu gibi kolaylıklar fabrikaların kooperatiflerinden, ya da mahallelerdeki marketlerden temin edilebiliyor. Ev işleri kolaylaşan kadın, kültürel ve sosyal yaşantısı için kendine daha çok zaman ayırabiliyor. Ayrıca aile ilişkileri de daha olumlu gelişiyor. Karı koca arasında esas olan duygusal bağlar, ortak çalışma ve yaşamla pekişiyor, anlam kazanıyor. Genç kuşaklar ev işlerini de ortaklaşa en kısa zamanda bitirerek eğitimleri ve çalışmaları için daha çok zaman kazanmak istiyorlar.

Çocuk sorunu da tamamen halledilmiş durumda. Çocukların kadına bağ olması söz konusu değil. Çocuklar çok küçükken kreşe verilir. Sonra yuvaya giderler. Okula giden çocuklar için de ders saati bitip anneleri eve gelinceye kadar oyalanıp oynayacakları yerler de vardır. Sonra yazın sokaklarda çocuk göremezsiniz. Mayıs ayından itibaren isteyen her aile çocuğunu kamplara gönderebilir. Her kuruluşun işçiler ve çocuklar için dinlenme evleri ve tatil kampları vardır. Bu kamplara çocuklar 3 posta halinde hemşireler, doktorlar, eğitimciler ve ahçılarla birlikte giderler. Tabi bu büyük bir organizasyonu gerektiriyor. Çocuklarımızı rahat ettirmek, sağlıklı yetiştirmek ailenin olduğu kadar devletin de görevi. Bu, çocuğu aileden koparmak değildir. Özellikle aileler bunu çok istiyorlar. Zira çocuklar tatildeyken aile, özellikle kadın sosyal faaliyeti için daha çok zaman ayırabiliyor kendine. Ülkemizde kimse yukarda anlattıklarımı yapması için zorlanamaz. Ama yaşamın bu kolaylıklarla daha güzel olduğu çok açık.

— Kadınların Sesi aracılığıyla Türkiye'li kadınlara ileteceğiniz birşey var mı?

— Sovyet kadınları sizin çabalarınızı büyük bir ilgiyle izliyorlar. Dostluk ilişkilerimizden gurur duyuyorlar. Bu ilişkilerin halklarımız arasındaki ilişkileri geliştirme yolunda artacağına inanıyorum. Toplumlarımızın farklı yapılarına rağmen bu devletler iyi komşuluk ilişkileri ve barış içinde yaşıyabilirler.

YUNANİSTAN

Katina Athanasiadu Yunan Kadın Dernekleri Federasyonu yönetim kurulu üyesi. 8 Mart kutlamaları nedeniyle İKD Genel Başkanı Beria Onger'in davetlisi olarak ülkemize geldi. Kendisini tanıtmasını istedik:

— Bundan 60 yıl önce Mudanya'-

DOSTLUK DAYANIŞMA

Beria Onger'in konuğu İvanka Atanasova, Bulgar Kadın Komitesi'nde çalışıyor. Pedagog ve Bulgaristan bütün ana okulları yönetim görevlisi. Onun için kendisine çocuklarla ilgili sorular sorduk :

— Kendinizi tanıtır mısınız?

— 1944'te kurtuluştan önce faşizme karşı savaşımda yer aldım. O zamanlar Komsomol üyesiydim. Gençlik örgütünün kuruluşunda ve gelişiminde görev aldım. 15 yaşında iken hapse girdim. Devrimle birlikte dışarı çıktım. Şimdi iki kızım var. Ikisi de doktor. Iki de torunum var. Eşim jeolog, üniversitede profesör.

— Bulgaristan'da UÇY ile ilgili neler yapılıyor?

— Uluslararası Çocuk Yılı onuruna, Bulgaristan'daki kadın hareketi ve tüm kamuoyumuz yurdumuzda çocuklara ilişkin geniş kapsamlı programın gerçekleştirilmesine etkin bir biçimde katılmaktadır. Bulgaristan, bayraklarına 'Tüm çocukların barışçı ve mutlu geleceği uğruna' sloganını yazan dünya ilerici, toplumsal güçlerini içten ve etkin bir biçimde destekliyor.

— Bulgaristan'da sosyalist devrimin utkusundan sonra, kadının toplumun geliştirilmesindeki rolü ne olmuştur?

— Sömürüyü ortadan kaldıran toplum düzenimizin insancıl özü, ülkenin yeni temeller üzerinde kurulmasına ve yönetime geniş halk kitlelerinin etkin katılışı sonunda, kadın-erkek eşitliğinin gerçekleştirilmesinde çok büyük başarılara ulaşılmıştır.

Örneğin 16-55 yaş arasında çalışabilir kadınların % 85 - 90'ı işe gitmekte ya da öğrenim görmektedir. Ülkemizde toplam işçi ve memurların yüzde 47,8'ini kadınlar oluşturmaktadır. Yüksek okullarda okuyanların yüzde 53,5'i, özel öğrenim görmüş uzmanların yüzde 52.1'i, Tarım mühendislerinin yüzde 40.8'i, iktisatçıların yüzde 40.7'si kadındır. Kadınlar devlet yönetimine de aktif katılırlar. Halk vekillerinin yüzde 20'si, belediye danışmanlarının yüzde 37.4'ü kadındır. Bulgaristan Halk Cumhuriyeti devlet konseyinin 27 üyesinden 5'i, Bakanlar kurulunun 35 üyesinden 3'ü kadındır.

— Ziyaretinizden edindiğiniz izlenimlerinizi öğrenebilir miyiz?

— UDKF konseyinin bir süre önce sona eren toplantısında İKD'nin oybirliği ile Federasyona kabul edildiğini sevinçle öğrendik. Sizi candan kutlarız. Sizlerinde, bizlerinde UDKF saflarında birleşmiş bir halde Birleşmiş Milletler örgütünce ilan edilen Kadın On yılında yeni başarılara ulaşacağımıza, 1979 UÇY'de olduğu gibi tüm Onyılı içinde de ortak girişimlere beraberce katılacağımıza derinden inanıyoruz.

Ülkenizden memnun ve olumlu izlenimlerle ayrılıyoruz. Böyle bir ortamda, 8 Martta böylesi bir gecenin düzenlenmesi büyük bir başarıdır. Bence Barış Derneği'nin ve gençlik örgütlerinin de geceye katılımı oldukça önemli.

Burada iki bölgeyi ziyaret ettik. Gecekondulardaki yaşamı gördük, izledik. IKD içinde geniş ölçüde işçiler, aydınlar toplanmış. Politize olmayan kesim arasındaki gelişmeniz de önemli.

---

da doğdum. Ancak küçükken ailemle birlikte Yunanistan'a göçmüşüz. İkinci Dünya savaşı öncesinde evlendim. Ülkemiz Alman faşistleri tarafından işgal edildiğinde yeni evliydim ve hamileydim. Ancak birçok yurtsever ve anti-faşist gibi biz de faşist işgalcilere karşı dövüşmeye başladık. Birçok arkadaşımızı kaybettik. Hem Nazilere, hem de ülkemiz içindeki işbirlikçilerine karşı durmak zorundaydık. Bir süre sonra kocamla birlikte dağlara çekilmek zorunda kaldık. Koşullarımız çok ağırdı. Ancak bizimle birlikte gencecik kızlar, yaşlı nineler, dedeler de vardı. Ve yılmadan çarpışıyorlardı. Bir çatışmada esir düştüm ve bu arada çocuğumu da düşürdüm. Acılarımız büyüktü.

Elbette faşizmin yüreklere kazıdığı acıları silmek mümkün olmadı. Ama faşizm yenilip, işgalciler ülkemizden kovulduktan sonra toplumun iyileştirilmesi, demokratikleştirilmesi savaşımı başladı. Faşizm ülkemizi sadece yıkmakla kalmamış, insanlarımızı da, toplumumuzu da, değerlerimizi de çökertmişti. Savaş süresince tarafsız olanlar bile faşizmin acılarını yaşadıktan sonra aramıza katıldılar ve canla başla çalıştılar. Demokratik örgütler kuruldu. Ben de kadın hareketinin örgütlenmesinde görev aldım. Bu günde bu mücadeleyi sürdürüyorum. Ancak ülkemizdeki demokrasi hareketi faşist bir cuntanın iktidara gelmesiyle bir darbe daha yedi. Bütün dernekler, örgütler kapatıldı. Ancak çalışmalarımız durmadı. Baskıyı zulmü anlatmaya devam ettik. Binlerce ilerici yurtsever, demokrat faşizmin zindanlarında işkenceler altında can verdi, çürüdü. Sokaklarda insan avı başladı. Nefes alışımız bile dinlenir olmuştu. İşsizlik pahalılık baskı, zulüm halkın yaşama koşullarını çok ağırlaştırdı. 1974'de faşist cunta devrildi. Ülke kısmen bir demokrasiye kavuştu. Federasyonumuz 1976'da 33 örgütün katılmasıyla kuruldu. 80 örgütü var.

Ancak yine kapitalizmin tüm bunalımı, faşizmin tehdidi, işsizlik, terör, pahalılık, enflâsyon halkımızın belini büküyor. Bu nedenlerle sizin ve bizim yaşam ve savaşım koşullarımız birbirine benziyor.

Yunanistan'da kadın hareketi oldukça güçlü ve yaygın. Ancak sizde yaş ortalaması bize göre çok genç. Bizim kadın hareketimiz oldukça eski. Faşist işgalin ve cuntanın baskısıyla yoğrulmuş kadrolarımız var. Tabi yaşları büyük. Ancak Türkiye'deki kadın hareketi de büyük hızla gelişiyor. Bu gelişmeyi büyük bir ilgi ile izliyoruz. Ve gönülden katılıyoruz. Size Yunanistan kadınlarının en içten selamlarını ve başarı dileklerini getirmekle onur duyuyorum.

NATO'DAN ÇIKILSIN İKİLİ ANLAŞMALAR YIRTILSIN ÜSLERE EL KONSUN

NATO'nun 30. Kuruluş günü kutlandı. Bunu kutlayan güçler yalnızca insanlık düşmanı, sosyalizm düşmanı güçler olmuştur.
NATO 2. Dünya savaşından sonra 4 Nisan 1949'da faşizmin yenilerek emperyalizmin büyük darbe yediği ve sosyalist sistemin kurulmasıyla kapitalizmin bunalımının arttığı bir dönemde kuruldu. Kuruluşunun başlıca amacı da sosyalizmi ezip dünya yüzünden silmekti.

NATO'nun tohumları daha 1947 yılında ABD dışişleri bakanı Marshall'ın «ekonomik yardım» planı ile birlikte atılmıştı. Bu yardımı alacak ülkeler de, Türkiye, Yunanistan gibi coğrafi açıdan önemli ülkelerdi. Emperyalizm böylece ülkeleri ekonomik bakımdan kendine bağlayarak sağlama almasından sonra askersel çıkarlar gündeme getirildi. Sosyalist ülkeler saldıracaklar, silahlanıyorlar gibi yalanlarla soğuk savaşı, anti-komünizmi yaygınlaştırdılar. Ve 1949'da kapitalizmin saldırgan örgütü NATO ortaya çıktı. Kurucu ülkeler ABD, İngiltere, İtalya, Fransa, Hollanda, Danimarka, Norveç, Lüksemburg, Kanada, İzlanda gibi aralarında kapitalizmin başlıca kaleleri olan ülkelerdi.
NATO'nun başlıca görevleri, emperyalizmin ekonomik, politik ve askeri çıkarlarını korumak, sosyalist ülkelere karşı savaş kışkırtıcılığı yapmak, soğuk savaşı sıcak savaşa döndürmeye çabalamak, barışı yok etmeye çalışmak olmuştur. Bu konuda, NATO'da yıllarca sekreterlik yapan ve yakın zamanda Demokratik Alman Cumhuriyeti'ne geçen Ursel Lorenzen'in sorulan sorulara cevapları ibret vericidir :

Soru : NATO'nun uzun vadeli programından söz edilir mi? NATO bütçesine 80 milyar dolar daha eklendi. Bu yalnız Avrupa, ABD ve NATO üyesi ülkeler halklarına yeni yükler değil, silahlanma yarışında da yeni bir aşama olarak nitelendirilmektedir. Bu program konusunda bizi aydınlatır mısınız?

Cevap : «Bu bir çılgınlıktır. Hayal ürünü bir doğu-batı araştırması yapılmış, bu gerçek dışı araştırmadan kalkılarak silahlanma planlanmıştır. Bu sosyalist devletler düşmanları tarafından yapıldığından gerçekleri yansıtmaktan uzaktır. Bu araştırma yumuşamadan yana batılı politikacıların görüşlerini ve sosyalist ülkelerle iyi ilişkiler kurma isteklerini çürütmek için hazırlanmıştır.

Nato'nun askersel ve politik manevraları vardır. Zamanla politik senaryolar yazılmış ve bunlar saldırı manevralarına dönüştürülmüştür. Bu senaryolar sosyalist ülkelerde politik huzursuzluk merkezleri ve yeraltı örgütleri yaratmak gibi unsurları içerir. Nato daha sonra bunları askersel önlemleri planlamak için gerekçe olarak kullanmaktadır. Amaç sosyalist ülkeleri parçalamaktır. Kendi deneylerimden biliyorum ki bugün sosyalist ülkelere karşı atom silahı kullanılmasını öngörmeyen tek bir manevra yoktur.

Soru : Nato'nun Durum Merkezinde Çin'in Vietnam'a saldırısını izlediniz. Bu saldırıya karşı tavır neydi?

Cevap : «Yüksek rütbeli Nato görevlilerinin Çin saldırısını yeterince etkili bulmadıklarını gördüm, izledim. Aynı kişiler Vietnam'ın ezilmesi gerektiğini hararetle savunuyorlar, bunu istiyorlardı.»

Türkiye de bir Nato ülkesi, 1952'den beri, yani 27 yıldır bu kıskacın içinde. Halkımızın emperyalizme karşı kanla, acıyla, açlıkla elde ettiği ulusal bağımsızlığımız yine emperyalizme teslim edilmiş, yok edilmiştir.

Türkiye daha Nato'ya bağlanır bağlanmaz gencecik evlatlarımız ölüme gönderildi. Amerika'nın çıkarı için Kore'ye sürüldü. Binlercesi yurduna dönemedi. Anasına, çocuğuna, karısına kavuşamadı.

Anadolumuzun toprakları parsellendi. Dünyanın ilk sosyalist devletine, sosyalist ülkelere karşı saldırı üsleri kuruldu. Akdenizdeki 199 Nato üssünden 61'i Türkiyededir. Bu üslere ölüm saçan atom silahları depolandı. Binlerce Amerikalı yurdumuza doldu. Öyle ki, devlet içinde devlet kurdular.

Kendi topraklarımızda serbestçe dolaşamaz olduk. Ordumuz bile bu üslere giremedi. Buralarda neler çevrildiği kendisine bildirilmedi.

Nato'ya bağımlılığımız giderek daha da artırıldı. İran'daki son durumdan sonra elektronik casusluk üslerinin topraklarımıza yerleştirilmesi planlandı.

Nato ülkeleri ekonomik, politik ve askeri bakımdan emperyalizme daha sıkı bağlamada bir araç rolü oynuyor. Bundan dolayı emperyalizm halkların Nato'dan çıkılması istemlerine karşı Nato'yu savunacak, onu güçlendirecek iktidarları işbaşına getiriyor. DP, AP, MC gibi işbirlikçi iktidarlar ve hatta bugünkü iktidar bile ülkemizi Nato'ya daha sıkı bağlayan politika yürüttüler. Nato üyesi olduğumuz, Nato'ya daha sıkı bağlandığımız için de, ülkemizde açlık sefalet varken savaş esasına göre yönlendirilen ekonomimiz felce uğradı. Ekonomik bunalım derinleşti. Silahlara milyarlar harcandı. Eğitim, sağlık, beslenme, kısacası halkımıza refah getirecek herşey bir kenara itildi. Aşağıdaki birkaç örnek hiçbir itiraza olanak vermiyor. Bir B-1 bombardıman uçağının parası ile 16 hastahane açılabilirdi. Lancer denilen bir atış rampası karşılığı 37.000 üniversite öğrencisinin eğitim masrafları karşılanabilirdi. Bir uçak gemisine ayrılan para ile 20.000 aileye konut sağlanabilirdi. Bir tank taburunun manevra masrafı ile 28 çocuk bahçesi açılabilirdi. Bunlar sadece bir tanesinin karşılığı. Alınanlar, yapılanlar ise yüzlerce.

Bugün Türkiye Nato ülkeleri içinde en fazla askeri harcama yapan ülkedir. Amerika'da bile bu harcamalar ülkemize oranla düşüktür.

Bütün bunlar halkımızın yabancısı değil. Şu da iyice biliniyor ki, eğer emperyalizm bir dünya savaşı çıkartacak olsa kendini savaşın içinde bulacak ilk ülkelerden biri Türkiyedir. İşte bunun için meydanlarda «NATO'dan çıkalım», «İkili anlaşmalara son verelim» «Saldırı üslerini kaldıralım» belgileri milyonları sarıyor. Anayurdunu seven herkesin Nato'ya, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık savaşı genişliyor, güçleniyor.

Bugün sadece bizim değil, tüm halkların başta gelen görevleri barışı korumak için silahlanmaya son verilmesini NATO ve onun gibi saldırı örgütlerinin yok edilmesini istemek oluyor.

VİETNAM'DA ZAFER DÜNYADA BARIŞ İÇİN DAYANIŞMA

29 Nisan 1974 sosyalist Vietnam'ın ulusal bağımsızlığını kazandığı gün. Bu günü Türkiye barışsever güçleri de yığınsal bir şekilde kutlayarak iyi ve kötü günlerde sosyalist Vietnam'ın yanında olduklarını bir kere daha kanıtladılar.

Bu amaçla Türkiye Barış Derneğinin 29 Nisan 1979 günü gerçekleştirdiği Ulusal Konferansa sendikalar, sosyalist parti ve demokratik örgütlerin yanısıra barıştan yana diğer kuruluş ve kişiler katıldı.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Türkiye Barış Derneği başkanı Mahmut Dikerdem, halkımızın duygularını dile getirerek:

«Birkaç yıldır dünyanın çeşitli bölgelerinde cereyan eden olaylar, beş kıt'ada gelişen kurtuluş savaşımları, her yerde gittikçe güçlenen halk hareketleri ve son zamanlarda İran'da, Afganistan'da elde edilen büyük zaferler, yakın-doğudaki kurtuluş hareketlerinin özellikle Filistin Kurtuluş hareketinin kaydettiği önemli ilerlemeler, bütün bunlar daha ileri, daha adil ve daha özgür bir dünya düzeninin kurulmasını engellemek isteyenleri telâşa düşürmüş, alarma geçirmiştir. Vietnam'a yapılan son saldırıyı da bu çerçeve içinde düşünmek ve bu saldırının arkasında, dünyayı geriletmek, geriletmeseler de kurulu düzeni olduğu gibi korumak isteyenlerin bulunduğunu unutmamak gerekmektedir.

Bu gün Vietnam adı, tüm dünya için çok anlamlı bir simgedir. Vietnam sözcüğü, bütün dillerde, yüreklilik ve kahramanlıkla eş anlamlı olmuştur. Vietnam deyince akla gelen, bağımsızlığı uğrunda savaşan bir ulusun, aynı zamanda tüm ulusların bağımsızlığı için, dünyada barış ve adaletin gerçekleşmesi için savaşım verdiğidir. 20 yüzyılın ilk anti-emperyalist savaşını, zaferle taçlandırmış bir ülkenin çocukları olarak biz de, halkımızın duygularını dile getirdiğimizin inancıyla burada yiğit Vietnam halkıyla tam bir dayanışma içinde bulunduğumuzu tüm dünyaya ilân ediyoruz.» demiştir.

Konferansta, Türkiye'nin her yerinden gelen ve çoğunluğunu ilerici kadınların oluşturduğu delegeler, Vietnam halkı için özveriyle yaptıkları hediyeleri, topladıkları battaniyeleri, çuvallar dolusu sağlık malzemelerini verdiler. Ayrıca çocuklarımız, Vietnamlı çocuklara mesajlar göndererek, kendi oyuncaklarını hediye ettiler. Halkımızın Vietnam'ın yanında olduğunu simgeleyen on binlerce imza da konferansa sunuldu.

Sorun Yanıtlayalım

KUDUZ NEDİR?

Kuduz hastalığı başta köpek olmak üzere kedi, fare gibi hayvanların ısırması ile insana geçer. Kuduz mikrobu hayvanın salyasında bulunur. Mikrop ısırılmış yerden sinirler yoluyla beyne gider ve erken teşhis ve tedavi edilmediği takdirde insanı öldürür.

Belirtileri :

Kuduz bir hayvan tarafından ısırıldıktan 15 gün 3 aylık bir zaman içinde çenede, boyunda, belde ve bacaklarda kasılma olur. Isırılan kişi aydınlık yerlerde duramaz, gözü kamaşır ve sudan korkar. Kasılmalar ve beslenme yetersizliği içinde de ölür. Isırılan kişinin salyasında da kuduz mikrobu vardır. Hastalık sırasında ısırdığı kişilere bulaştırır.

Kuduzdan Korunma :

1. Kuduz olduğu kesin olmasa bile, köpek tarafından ısırılan her insan kuduz aşısı olmalıdır. Kuduz aşısı karından, deri altına 14 gün süre ile yapılır.
2. Isıran hayvan yakalanmış ise, hayvan kuduz hastanelerinde gözlem altında tutulmalıdır. Eğer hayvan 14 gün içinde ölmez ise kuduz değildir. Aşılanma yarıda bırakılır.
3. Belediyeler başıboş sokak köpeklerinin insan sağlığını tehdit etmesini önlemelidir.
4. Ölen kuduz hayvanlar belediyeve haber verilmeli ve ilaçlanarak gömülmelidir.

Kuduzda İlk Yardım :

1. Isırılan yer hemen kesilmeli, bir miktar kan akması sağlanmalı ve bol sabunlu su ile hemen yıkanmalıdır.
2. İlk 24 saat içinde sağlık merkezine başvurmalı ve kuduza karşı serum yaptırılmalıdır.
3. İlk günden sonra kuduz aşılarına başlanmalı ve 14 aşıyı yaptırmalıdır.

Tedavi :

KUDUZ HASTALIĞI ERKEN TEŞHİS EDİLİRSE AŞI İLE TEDAVİ EDİLİR : OYSA HASTALIK BAŞLADIKTAN SONRA HİÇBİR ŞEKİLDE İNSANIN KUDURARAK ÖLMESİ ENGELLENEMEZ.

PİYASADA İLAÇ BULUNMAMASI SORUNU NASIL ÇÖZÜMLENİR?

İlaç bulunmaması birkaç değişik nedene bağlıdır. Önce ilaçlar devlet eliyle kurulmuş fabrikalarda üretilmelidir. İlaç yapımı kâr güden ve en fazla kâr getirecek ilaçları üreten özel sektörden kurtarılmalıdır. Ayrıca ilaç dışalımı devlet eliyle yapılmalı, hammadde yokluğu gibi sorunlar ortadan kaldırılmalıdır.

BÜTÇEDE SAĞLIĞA NE KADAR PAY AYRILMIŞTIR?

1979 yılı bütçesinin % 6'sı sağlık hizmetlerine ayrılmıştır. Buna göre kişi başına sağlığa ayrılan pay 641 liradır. Bu da sağlık ve sosyal yardım hizmetlerinin yürütülmesi için çok yetersizdir.

ÜLKEMİZDE HEMŞİRE SAYISI NE KADARDIR?

Ülkemizde 12 bin hemşire vardır. Bunlar başlıca büyük illerde toplanmışlardır. Doğu Anadolu hastanelerinde 70 ile 100 hastaya bir hemşire düşmektedir. Oysa yeterli bakım için bir hemşirenin ancak 4 hastaya bakması gereklidir.

SON AYLARDA PİYASADA HANGİ İLAÇLAR BULUNMAMAKTADIR?

Antibiotikler, kalp hastalıkları ve yüksek tansiyona karşı kullanılan ilaçlar, romatizma, şeker hastalığı ve sara hastalığına karşı kullanılan ilaçların büyük bir kısmı piyasada bulunmamaktadır. Bu ilaçlara gereksinim gösteren hastalar ise ilaçsızlıktan ölmekte veya sakat kalmaktadır.

ÜLKEMİZDE HASTA YATAĞI DURUMU NEDİR?

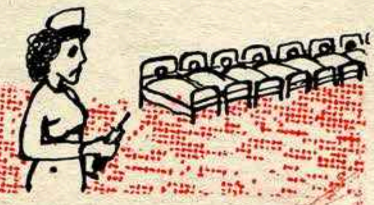
Ülkemizde hastane yatağı sayısı çok yetersizdir. Dünya sağlık örgütünün geri kalmış ülkeler için verdiği sayılara göre 10 bin kişiye 30 hasta yatağı gereklidir. Bizde açığın kapatılması için 27 bin yeni yatağa ihtiyaç vardır.

ÜLKEMİZDE NE KADAR HEKİM VARDIR?

Ülkemizde 26 bin hekim vardır. Bunların 3'te 2'si İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerde toplanmıştır. Büyük şehirlerde 5-6 bin kişiye bir doktor düşerken, Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde 17 ile 20 bin kişiye bir doktor düşmektedir.

YARIŞMA

İLERİCİ KADIN HAREKETİ 4 YAŞINDA

İlerici Kadın hareketi 3 Haziran 1979'da 4. yılını bitiriyor. Başladığından bu yana bağrında binlerce işçi, köylü, memur, ev kadınını toplayan bu hareket artık Türkiye demokrasi güçleri arasında saygın bir yer tutuyor.

bir yarışmamız var!

EL İŞLERİ YARIŞMAS:

Bu yarışmaya katılanlar oya, nakış, resim veya seramik dallarında el hünerlerini sergileyeceklerdir.

ANI YARIŞMASI

Bu dalda yarışmaya katılacaklar ise ilerici kadın hareketiyle ilgili bir veya daha çok anısını 2 daktilo sayfasını geçmiyecek şekilde dile getireceklerdir.

Yarışmalara katılacaklar yapıtlarını en geç 25 Mayıs 1979 tarihine kadar aşağıda adresi belirtilen dergimize yollamalıdırlar.

Yarışmalar sadece İlerici Kadın hareketi içinde yer alanlara açılmıştır. Her iki dalda da dereçe alan yapıtlara ödülleri İKD'nin 4. Kuruluş Yıldönümü olan 3 Haziran 1979 günü verilecektir.

İKD KARİKATÜR ÖZEL ÖDÜLÜNÜ BULGAR SANATÇI PENDEV ALDI.

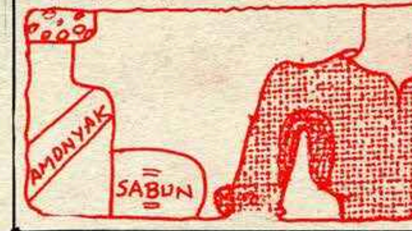
Uluslararası Çocuk Yılı nedeniyle Türk Tabipler Birliği ve Karikatürcüler Derneği uluslararası bir yarışma düzenledi. **«Çocuk Sağlığı ve Çocuk Hakları»** konulu yarışmaya katılan 10 ülkeden 129 yapıtta çocukların eğitim, beslenme ve sağlıklı bir yaşam sürmelerinin ancak barış ve özgürlük dolu bir dünyada gerçekleşebileceği vurgulanmaktaydı. Yarışmada büyük ödülü Türkiye'den Semih Poroy alırken, Bulgaristan'dan Vassil Pendev İKD Özel Ödülünü kazandı.

TER LEKESİ NASIL ÇIKAR?

Yünlü kumaşlardaki ter lekeleri, ilk önce ılık sabunlu suyla, daha sonra bir bardak suya bir çorba kaşığı amonyak karıştırılıp silinir. Eğer leke çok eskiyse bir bardak ılık suya bir kahve kaşığı oksalik asit karıştırılır. Lekenin üzerine bu karışım bolca damlatılır. Sık sık kontrol edilir. Lekenin çıktığına kanaat getirilince, oksalik asit karışımı çıkıncaya kadar iyice ıslatılmış bezle silinir veya yıkanıp, durulanır.

o kısa kısa o

- **Çaydanlık ve cezveler, sirke ile ıslatılmış tuzla oğularak temizlenir ve parlatılır.**
- **Tencere ve diğer kaplarda meydana gelen kireç tortuları, su ile doldurulup bir miktar tuz ve sirke katılarak kaynatılınca temizlenir.**
- **Halıların altına gazete kâğıdı yayılırsa hem kaymasına, hem de yazın güve yemesine mani olunur.**
- **Saksıdaki çiçekleri böceklerden korumak için toprağına bir kaç yanmamış kibriti, başları içeri gelmek üzere sokmak kafidir. Kibrit başları zamanla çürüyüp böcekleri öldüren bir ilaç haline gelir.**
- **Kıştan uzaklaştığımız şu günlerde, güvelerin tehdidiyle karşı karşıya bulunduğumuz muhakkaktır. Bu zararlı hayvancıklardan kurtulmak için, limon kabuklarını kurutup dolabınızın bir kaç yerine koyarsanız hem dolabınız güzel kokar, hem de güvelerden elbiselerinizi korumuş olursunuz.**

Kadınların Sesi Dergisi — Sahibi: Berla Onger — Sorumlu Yazışleri Müdürü: Berrin Uyar — Adres: Babıali Cad. Tasvire Han, Kat: 2 No: 26 Cağaloğlu - İstanbul — Fiyatı: 5 TL. — Abone Fiyatları: Yurtiçi: 1 yıllık 55 TL., 6 aylık 30 TL., Yurtdışı: 15 DM — Film: Gözlem Baskı - Karaca Ofset — Türkiye Dağıtımı: Temel Dağıtım — Posta çeki hesap No: 110906 — Son baskı tarihi: 17-5 1979

SELAM
IRAN
ANALAR
DOGURUR
FASISTLER
OLDURUR
BARIS
DOSTLUK